

NAKLADNIK

Pučko otvoreno učilište Zagreb
Ulica grada Vukovara 68
HR – 10000 Zagreb

PUČKO
OTVORENO
UČILIŠTE
ZAGREB

ZA NAKLADNIKA

Ivan Šutalo
Pučko otvoreno učilište Zagreb

KOORDINATORICA PROGRAMA

Ana Majurić
Odjel za kulturu i nakladništvo POUZ

AUTORICA PROGRAMA I
KOORDINATORICA SKUPA

Iva Ceraj
Hrvatski muzej arhitekture HAZU

MEĐUINSTITUCIONALNA
PROGRAMSKA SURADNJA

Hrvatski muzej arhitekture HAZU

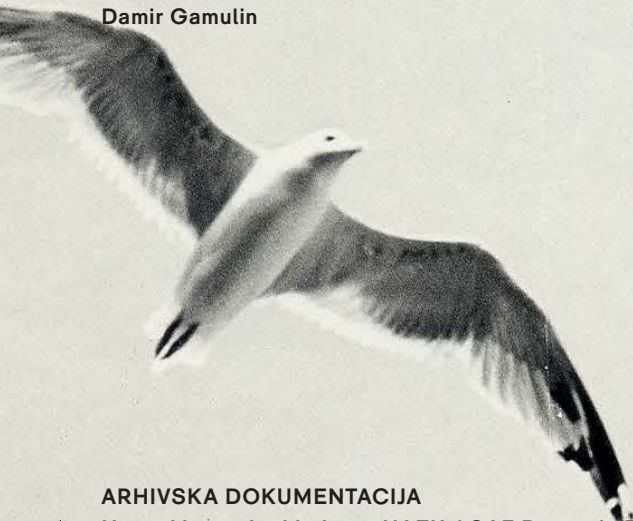

Institut za povijest umjetnosti

DIZAJN

Damir Gamulin

ARHIVSKA DOKUMENTACIJA

Hrvatski muzej arhitekture HAZU / OAF Bernardo Bernardi
Foto-arhiv knjižnice POUZ / Željko Krčadinac, 1961.

Realizirano uz potporu

Ministarstva kulture i medija RH

Godina čitanja

GODINA
ČITANJA
2021

U sklopu međuinstitucionalnog programa MODERNIZAM ZA SVE! u organizaciji Pučkog otvorenog učilišta Zagreb, te u suradnji s Hrvatskim muzejom arhitekture HAZU i Institutom za povijest umjetnosti u Zagrebu, organiziran je znanstveno-stručni skup u povodu stote obljetnice rođenja Bernarda Bernardija (1921.–1985.), arhitekta i klasika hrvatskoga modernog dizajna. Kao suosnivač umjetničke skupine EXAT 51, Bernardi je trajno zagovarao implementaciju avangardne misli o sintezi svih umjetnosti u prostorima stambenih i javnih interijera. Obilježja opusa, u znaku dinamičke ravnoteže između silnica dvaju europskih moderniteta – konstruktivnog i organskog, skladno prožimaju ambijentalne cjeline niza nagrađenih interijera. Počevši od osnivanja Centra za industrijsko oblikovanje i stalnog članstva u Radnoj grupi za profesionalnu praksu ICSID-a, do predsjedanja novoosnovanim Društvom dizajnera Hrvatske (danas: HDD) i promicanja uspostave visokoškolskog zagrebačkog modela, Bernardi je neumorno zagovarao uspostavu nove struke i profesije dizajna u Hrvatskoj. Nastavno njegovu aktivističkom djelovanju, ovim se skupom predstavlja niz relevantnih, aktualnih projekata – realiziranih, planiranih, kao i onih u radnom procesu – koji u svojoj strukturi sadrže motivacije, interpretacije ili poticaje imanentne Bernardijevu opusu ili javnom strukovnom radu. Na taj način, skup ima za cilj ukazati na ulogu dizajnerske baštine modernizma kao nezaobilaznog elementa u procesu strukturiranja kulturne memorije, razvoja svijesti o vlastitim vrijednostima i u konačnici uspostave proširenog kulturnog identiteta u europskom kontekstu.

Bernardiji 100

MODERNIZAM ZA SVE!
60 GODINA ZGRADJE PUČKOG OTVORENOG UČILIŠTA ZAGREB 1961.–2021.

ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP U POVODU STOTE OBLJETNICE ROĐENJA BERNARDA BERNARDIJA (1921.–1985.)

Pučko otvoreno učilište Zagreb, Ulica grada Vukovara 68, HR – 10000 Zagreb, Mala dvorana POUZ, četvrtak, 23. prosinca 2021. s početkom u 18:00 sati

PROGRAM

Skup moderira: dr. sc. IVA CERAJ

POZDRAVNE RIJEČI I OTVARANJE SKUPA

18:00

IVAN ŠUTALO, dipl. ing.
ravnatelj Pučkog otvorenog učilišta Zagreb

izv. prof. dr. sc. BORKA BOBOVEC
upraviteljica Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU

IZLAGANJA

18:10

dr. sc. IVA CERAJ, znanstvena suradnica i viša kustosica
Hrvatski muzej arhitekture HAZU u Zagrebu

TILLYKKE BERNARDI! OD SAS HOTELA U KOPENHAGENU DO RADNIČKOG SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Za vrijeme stručnog boravka u Skandinaviji 1960. godine, Bernardi je imao priliku posjetiti SAS hotel u Kopenhagenu čiji je interijer Arne Jacobsen opremio mobilijarom mekih, organskih linija u izričaju nordijskog modernizma. Po povratku u Zagreb 1961. godine, Bernardi je za interijer zagrebačkog Radničkog sveučilišta Moša Pijade oblikovao sistem namještaja na tragu iste provenijencije. Obje zgrade danas povezuje prisutnost preostalog namještaja in situ – dok je u kopenhaskom interijeru preostao tek jedan izvorni dio kao mikrokozmos ili „vremenska kapsula“ izgubljene cjeline (M. Sheridan), u zagrebačkom interijeru razvidne su tri potencijalne revitalizacijske zone prostorne i kulturne memorije. Saznanja o izvornim pozicijama mobilijara pružaju arhivske fotografije, a zoniranje se oslanja na rezultate održanih diskusija „U fokusu“ (2017.–2019.) kojima su generirana nova saznanja o zgradi kao nositelju antologijskih vrijednosti arhitektonske i dizajnerske baštine zagrebačkog modernizma.

18:30

dr. sc. VANJA BRDAR MUSTAPIĆ, muzejska savjetnica,
voditeljica Zbirke namještaja i Zbirke varia
Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu

O DEMOKRATIČNOSTI DIZAJNA – NAMJEŠTAJ BERNARDA BERNARDIJA IZ FUNDUSA MUZEJA ZA UMJETNOST I OBRT U ZAGREBU

U Zbirci namještaja Muzeja za umjetnost i obrt čuvaju se pojedini ključni primjerci dizajnerskog opusa Bernarda Bernardija: stolice A-2, naslonjač A-4, polunaslonjač A-15, stol B-8 te naslonjači komercijalnog imena Simona. Većinu tih modela dizajnirao je za vlastita interijerska rješenja javnih prostora (RANS, Zračna luka Zagreb, hotel Maestral u Brelima), koristeći se i ranijim prototipovima, a pojedini primjerci bili su prezentirani i na izložbama (1. i 2. Zagrebački trienale, Zagrebački salon...). Glavnina navedenog namještaja bila je transponirana u industrijsku proizvodnju domaćih tvornica (DI Vrbovsko, Goranprodukt Čabar...). Time je zaživjela konstantno isticana nužnost suradnje dizajnera i tvornice u proizvodnji kvalitetnog namještaja, reflektirajući demokratski karakter: dostupnost širokom krugu korisnika, primjerenost suvremenim potrebama stanovanja, te ispunjavanje „osjećajne sfere doživljajnosti“ – komponente koja je imanentna Bernardijevoj humanističkoj viziji uloge dizajna.

18:50

izv. prof. dr. sc. LOVORKA MAGAŠ BILANDŽIĆ
Odsjek za povijest umjetnosti
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

PATRICIA POČANIĆ, asist.
Odsjek za povijest umjetnosti
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

„NOVOM ŽIVOTNOM SADRŽAJU ODGOVARA NOVI ŽIVOTNI PAYSAGE“ – BERNARDO BERNARDI I STUDIO ZA INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE
Tijekom 1950-ih Bernardi je bio agilno uključen u niz inicijativa koje su redefini-
rale odnos tzv. čiste i primijenjene umjetnosti, promovirale sintezu svih likovnih
umjetnosti i industrijsko oblikovanje, zagovarale uključivanje umjetnika u
proizvodni proces te težile uvođenju novog standarda u suvremeno stanovanje.
Nedavno održana izložba Novi standard – Studio za industrijsko oblikovanje
i suvremeno stanovanje 1950-ih (HDD galerija) skrenula je pozornost na

djelovanje Bernardija i njegovih suvremenika okupljenih oko EXAT-a 51, Udruženja umjetnika primijenjenih umjetnosti Hrvatske te SIO-a koji je kroz prijedloge modernog stana i njegove opreme 1950-ih ponudio model stanova-
nja koji odgovara suvremenim potrebama i udovoljava visokim standardima
na funkcionalnoj i estetskoj razini. U izlaganju će biti riječi o Bernardijevoj
djelatnosti „u i oko“ SIO-a – od organizacije Zagrebačkog trienala (1955.)
do prezentiranja namještaja i ambijenata novoga životnog pejzaža (ČIP, br.
39, 1955., str. 6).

19:10

VESNA MEŠTRIĆ, viša kustosica, voditeljica Zbirke Richter
i Zbirke Marie Luise Betlheim
Muzej suvremene umjetnosti u Zagrebu

BAUHAUS KAO OBRAZOVNI MODEL: JESMO LI PRIHVATILI OVAJ IZAZOV?

Utjecaji oblikovnih načela bauhausovskog pedagoškog modela, asimilirani
u hrvatskoj kulturnoj sredini kroz djelovanje grupe EXAT 51 i Akademije primije-
njene umjetnosti, svoj su vrhunac imali u nastupu na XI. Milanskom Triennalu
1957. godine. Međutim, postojanje Akademije primijenjenih umjetnosti u
Zagrebu imat će dalekosežne utjecaje koji se mogu promatrati u radovima
jedne generacije studenata, ali i u širem smislu u arhitektonskim i umjetničkim
ostvarenjima autora bliskih Akademiji koji su imali različite obrazovne putove
na kojima su usvajali nasljeđe povijesnih avangardi, progresivnu pedagogiju
Bauhausa koja ih je vodila prema eksperimentiranju i traženju autentičnih
prostornih i umjetničkih manifestacija. Odjeci Gropiusova edukacijskog
modela u Hrvatskoj prisutni su u mnogim inicijativama pojedinaca, među
kojima je i sustavno Bernardijevo zauzimanje za obrazovanje dizajnera, te
inicijativa osnivanja zagrebačkog Studija dizajna kao početka profesionalnog
razdoblja dizajnerske struke u nas.

19:30

izv. prof. dr. sc. DANIJELA DOMLJAN, mag. dizajna
Zavod za namještaj i drvo u graditeljstvu
Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu

„PET MINUTA DO DVANAEST: VRIJEME JE ZA ODLUKU“ U SUSRET PONOVNOM BUĐENJU SURADNJE BERNARDA BERNARDIJA I TVORNICE TVIN

Na tragu aktivističkog slogana preuzetog iz kataloga Dorma – programa
komponibilnog namještaja koji je virovitička tvornica TVIN proizvodila od
1977. godine prema Bernardijevom dizajnu – krajem 2020. godine na Fakultetu
šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu iniciran je projekt
BB#DORMA2#TVIN. Program Dorma i danas predstavlja izuzetno promišljen
modularan sustav širokog raspona i fleksibilne prilagodbe u stambenim
ambijentima, te su stoga u cilju pokretanja ponovne proizvodnje studenti
diplomskog studija proveli deset dana u TVIN-u kako bi uz mentorstvo profeso-
ra i djelatnika tvornice prošli kroz sve faze razvojnog procesa i tako ostvarili
moguću suradnju. Promišljanja se kreću u smjeru vraćanja starog sjaja iz
razdoblja suradnje tvornice s Bernardijem kao klasikom hrvatskog dizajna
slijedom edukacije i osvještavanja studenata o vlastitoj dizajnerskoj baštini,
te zajedničkog interdisciplinarnog djelovanja stručnjaka iz područja povijesti
umjetnosti, dizajna i drvne tehnologije.

ZATVARANJE SKUPA

19:50

ANA MAJURIĆ, prof.
Pučko otvoreno učilište Zagreb

UTA BERNARDI, industrijska dizajnerica
Firenza

Navigare necesse est – nekoliko riječi zahvale za kraj

STRUČNO VODSTVO

20:00

dipl. ing. arh. IVANA HANIČAR BULJAN, stručna savjetnica
i pomoćnica ravnateljice
Institut za povijest umjetnosti u Zagrebu

Obilazak radnih prostorija Instituta za povijest umjetnosti u Zagrebu –
pisati i istraživati u ambijentu Bernardijevog mobilijara

